EHDOTUSVAIHEESSA SAADUT LAUSUNNOT JA MUISTUTUKSET

Rantaosayleiskaavan ehdotusaineisto on ollut yleisesti nähtävillä 9.4. – 8.5.2026.

Lupa- ja valvontavirastolle annettiin lisäaikaa lausunnon antamiselle 15.7.2026 saakka.

Rantaosayleiskaavaehdotuksesta annettiin 3 lausuntoa ja 3 muistutusta. Seuraavassa on yhteenveto lausunnoista ja muistutuksista sekä vastineet niihin.

LAUSUNNOT (tiivistettyinä) JA VASTINEET:

1. Itä-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosaston lausunto 6.5.2026

Itä-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosastolla ei ole huomautettavaa asiaan. Liikenneosaston aikaisempi lausunto on huomioitu kaavaehdotuksessa.

Vastine:

Lausunnossa ei ole huomautettavaa.

Kirjataan tiedoksi kuitenkin, että valtatien liikennemelualueet lisätään kaavaehdotukseen.

2. Lupa- ja valvontaviraston lausunto 15.7.2026

Luonto

Risulahden liito-oravakohde (luo-1, 6e) tulisi merkitä omalla, esim. luo-2 aluerajauksella sekä asianmukaisella kaavamääräyksellä, esim:

Alueella sijaitsee luonnonsuojelulain 78 §:n perusteella suojeltujen liito-oravien lisääntymis- ja/tai levähdyspaikkoja. Alueella on voimassa AKL 43 § 2 momentin mukainen rakentamisrajoitus. Alueen suunnittelussa ja maankäytössä on otettava huomioon alueen luontoarvot ja luonnon monimuotoisuus. Liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen ja heikentäminen kiellettyä.

Kaavaselostuksen sivulla 70 on mainittu harjualueen lajistoon kuuluvaksi lapintiainen, mikä on kirjoitusvirhe.

Haurunginpuron luo-1 alueella (kohde 4) on havaittu vuonna 2004 liito-oravaa. Luontoselvityksessä mainitut vuoden 2020 havainnot tulee viedä laji.fi portaaliin.

Haapolahden luo-1 alueen (kohde 18) rajaus on luontoselvityksessä esitetty laajempana, kuin miten se on rajattu kaavaehdotukseen. Rajaus tulee tarkistaa.

Haaponiemen luo-1 alue (kohde 26, rantalehto, vaarantunut luontotyyppi VU) menee päällekkäin kaavassa osoitettujen uusien ranta-alueen rakennuspaikkojen kanssa. ETE-kohteiden (metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö) osalta toimivaltainen viranomainen on Metsäkeskus.

Vastine:

Lausunnon mukaiset täsmennykset (yhdessä luontoselvittäjän kanssa) tehdään kaavaehdotukseen.

Kulttuuriympäristö

Kaavan luonnosvaiheessa on todettu SR-2 määräyksen ilmaisun ”ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä” olevan tulkinnanvarainen ja Lupa- ja valvontavirasto toteaa edelleen, ettei sen käyttöä ei voi suositella.

Vastine:

SR-2- kohteilla ei ole ehdotonta suojelutarvetta. Merkinnän määräys on siten perusteltua säilyttää suositusluonteisena. Ilmaisu ”ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä” on näiden kohteiden osalta kuitenkin käyttökelpoinen, koska se käytännössä edellyttää tarkkaa harkintaa haettaessa mahdollisia purkulupia.

3. Kuopion kulttuurihistoriallisen museon lausunto 7.5.2026

Kaavaehdotuksessa Honkakankaan viereen suunniteltu EN-alue on poistettu, mitä vastuumuseo pitää erittäin hyvänä ratkaisuna. Myös muut museon arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyvät kommentit on huomioitu. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta vastuumuseolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotukseen.

Merkintöjen SR-1 ja SR-2 välinen hierarkiasuhde on hyvä kaavaprosessin yhteydessä harkita kulttuuriympäristöasiantuntijan näkemyksen mukaan tarkoin. Pakottavan syyn määrittäminen mahdollisissa lupa-asioissa on usein monitulkintaista. Kyseessä olevan merkinnän tulkinnanvaraisuutta lisää edelleen suositusmuotoinen tavoite, jonka mukaan rakennusta ei esimerkiksi ilman pakottavaa syytä tule purkaa. Alueellinen vastuumuseo katsoo, että määräyksen sisältötavoitetta tulee vielä tarkistaa.

Vastine:

SR-2- kohteilla ei ole ehdotonta suojelutarvetta. Merkinnän määräys on siten perusteltua säilyttää suositusluonteisena. Ilmaisu ”ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä” on näiden kohteiden osalta kuitenkin käyttökelpoinen, koska se käytännössä edellyttää tarkkaa harkintaa haettaessa mahdollisia purkulupia.

MUISTUTUKSET JA VASTINEET:

1. ja 2. Muistutus

Maanomistajat (tiloilla 2-29 ja 2-264) vaativat poistamaan Konkanvuoren ge1-suosituksen kaavaselostuksesta (kohde 24, s. 83. Toisen osalta todetaan, että istutettu metsätaimikko alkaa olla harvennusiässä. Tarkoituksena on louhia omaan käyttöön kalliomateriaalia. Toisen osalta kommentoidaan maakuntakaavan MY 45.294 merkintää todeten, että maa-alueet saavat pysyä ennallaan samassa arvossa kuin tähänkin asti eli ei muuteta MY:ksi.

Vastine:

Luontoselvityksen tekijä toteaa vastineena em. seuraavaa. Konkanvuorella kyseessä on jyrkänne ja sen välitön alusmetsä, joka on metsälain tunnistama arvokas luontotyyppi ja joka on osaksi luonnontilaisen kaltainen ja erottuu ympäristöstään; kallioaluetta ja varsinkin sen rinnealuetta tulee tarkastella kokonaisuutena. Kasvupaikkaerot ovat rinnealueella ja jyrkänteillä suuret; on pienimuotoisia halkeamia ja vyörykiviä, jyrkimmillä osilla seinämiä ja pieniä pengermiä. Kasvillisuus ei ole kovin luonnonlaista, etenkään lakialueella, mutta geologisesti alue on huomionarvoinen kokonaisuus.

Luontoarvot koskevat varsinaista jyrkännettä ja välitöntä alusmetsää, ei automaattisesti jyrkänteen päällysmetsää. Välitön alusmetsä on tyypillisesti jyrkänteen vaikutuksesta poikkeava alue, esimerkiksi lohkareisuuden kannalta.

Pohjois-Savon maakuntakaavassa 2030 kyseinen Hiidenmäen-Konkanvuoren kallioalue on rajattu merkinnällä MY45.294 (arvokas kallioalue). Vuoden 2022 Pohjois-Savon maakuntakaavojen yhdistelmässä (2025) alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

Nyt laadittavana olevassa osayleiskaavassa alueita ei ole osoitettu mainittuina MY- tai ge- merkinnöillä. Osayleiskaavan merkintä luo-1 on perusteltu kun tarkastellaan aluetta kokonaisuutena. Alueen kasvillisuus (metsäkasvillisuus) ei ole luonnontilaista, mutta geologiselta kannalta jyrkänteet molemmin puolin kallioselännettä (ja sen välitön alusmetsä) puoltavat ko. merkinnän käyttämistä. Tätä geologista arvoa on myös aikaisemmin painotettu.

Luo-1 rajausta ko. alueilla voidaan tarkentaa ja supistaa siten, että rajaus kattaa vain lakialueet ja jyrkännealueet (tuoden luo-rajaus lähemmäksi jyrkänteiden alareunaa). Yksityiskohtaisesti alueen maankäyttötoimet tulee ratkaistaviksi mahdollisissa maankäytön muutosten tai toimenpiteiden lupakäsittelyvaiheissa.

3. Muistutus

Kaavaehdotuksen liitekartassa osoitteessa Laihilanniementie 120 sijaitseva rakennuspaikka on merkitty loma-asuntoalueeksi merkinnällä RA. Kyseinen merkintä on virheellinen. Kiinteistö on vakituisessa asumiskäytössä, eikä sitä tule osoittaa loma-asuntoalueeksi. Oikea kaavamerkintä kyseisen rakennuspaikan osalta on erillispientalojen alue, eli AO. Kiinteistöllä on vakituista asumista vastaava nykyinen käyttö ja rakennuskanta.

Muistutuksen lisäksi kirjelmässä esitetään kannanotto erilliseen kuntalaisaloitteeseen tieyhteyksistä. Kuntalaisaloitteessa esitetään Sikalahden alueelle kaavoitetuille loma-asuntojen rakennuspaikoille tulisi järjestää kulku yksinomaan Hiidenlahdentieltä käsin vanhan, kaavakarttaan merkityn tieyhteyden kautta.

Vastine:

Laihilanniemen vanha rakentamispaikka muutetaan AO-paikaksi muistutuksen mukaisesti.

Yleistä yksityisten pääsyteihin liittyen

Viitattu kuntalaisaloite ei koske tätä kaavaa, eikä siihen siten oteta suoranaista kantaa tässä yhteydessä. Todetaan kuitenkin siihen liittyen seuraavia yleisiä periaatteita.

Tällä yleiskaavalla ei voida yksiselitteisesti ratkaista miten kaava-alueella eikä varsinkaan kaava-alueen ulkopuolelle sijoittuville rakennuspaikoille tieyhteydet toteutetaan. Yleiskaavassa esitetyt pääsytieyhteydet ovat lähinnä ohjeellisia. Tämä siitäkin syystä, että kyseessä on yksityistiet.

Lähtökohta haja-asutusalueilla on, että tieyhteydet tulee ratkaista normaalein yksityistiesopimuksin maanomistajien ja tonttilaisten kanssa. Jos niille ei ole jo olemassa virallisia rasiteyhteyksiä, niin tarvittaessa ne voidaan ratkaista maanmittaustoimituksena (yksityistiesopimus).

Maanmittauslaitos vastaa noiden tekemisestä rasiteoikeutta hakevan pyytäessä.

Pysyvä tieoikeus uuteen yksityistiehen voi syntyä vain maanmittaustoimituksessa ja tällä tavoin muodostettu oikeus on kiinteistön omistajanvaihdoksista riippumaton. Tien käyttäminen voi sinänsä olla käytännössä mahdollista myös maanomistajien keskinäisen sopimuksen nojalla, mutta tällainen oikeus sitoo vain sopimuksen tehneitä henkilöitä.

Jos rasitteen sijoittumisesta syntyy erimielisyyttä, niin tällöin asia ratkaistaan kyseisessä rasitetoimituksessa. Tällöin toimituksessa toimitusinsinööri ottaa luonnollisesti huomioon tarkoituksenmukaisuustekijät. Kuten vaikkapa olevat kulkuyhteydet ym. Eli ratkaisulle tulee olla hyväksyttävät perustelut.

Jos on jo rasiteoikeus jotakin reittiä pitkin, niin silloin lähtökohtaisesti toimitaan sen mukaan, ellei ole perusteltua syytä sen siirtämiseksi toiseen paikkaan.

Muut täsmennykset

Kaavaehdotukseen on tehty seuraavia muutoksia maanomistajien kanssa keskustellen:

Voimassa olevaan kaavaan nähden kaavaehdotukseen on osoitettu nähtävillä olon jälkeen kaksi (2) lisärantarakennuspaikkaa, koska kaavan päivittämisen yhteydessä tarkistettujen mitoituslaskelmien perusteella kyseiset rakennuspaikat olisi tullut osoittaa jo voimassa olevaan kaavaan. Lisäpaikat sijoittuvat seuraavasti: Tuusjärven Laajalahden rannalla tilalle 415-9-13 ja Vianveden Koivulahden suulla Nivanniemeen tilalla 416-1-160. Näistä lisäyksistä on keskusteltu ja sovittu maanomistajien kanssa. Lisärakennuspaikoista ei aiheudu haittaa jo oleville rantarakennuspaikoille, koska lisärakennuspaikat ja niiden lähirannat ovat samoilla maanomistajilla.

Muut täsmentävät muutokset:

- Linnoinsaaressa luo-1/15 kohde on menettänyt luontoarvonsa alueella tehdyssä aukkohakkuussa. Luo-1/15 -merkintä siten poistetaan kaavasta.
- Valtatien liikennemelualueet lisätään kaavaehdotukseen